

CASA-College Totaal Interventies

Kunst, architectuur, landschap en experiment! CASA presenteerde op donderdag 13 juni in het kader van NUTOPIA! de internationaal vermaarde architect en beeldend kunstenaar Ronald Rietveld (RAAAF). Hij hield een bevlogen betoog over zijn werkwijze en ideeën en daarmee een pleidooi voor meer experiment, innovatie en idealisme.

Van Hardcore Heritage en mobiele sculptuur tot experimentele werklandschappen en leegte, Ronald Rietveld werkt met RAAAF (Rietveld Architecture-Art-Affordances) op het snijvlak van architectuur, beeldende kunst en filosofie. Zijn multidisciplinaire studio doet situatie-specifieke ingrepen in de hedendaagse omgeving, die schijnbaar onmogelijk zijn. 'Onze Totaal Interventies bevragen praktijken, conventies en situaties die vaak voor vanzelfsprekend worden aangenomen. Ze bieden de mogelijkheid om een geheel andere wereld te ervaren'. Ruimte is het thema van Rietveld. Het begon allemaal eind jaren tachtig, begin jaren negentig. 'Een belangrijk moment in de tijd', aldus Rietveld. Amsterdam was toen nog niet het oververhitte succesnummer waar iedere vierkante meter geldt t, maar een 'stad vol met leegte, waar van alles kon'. Met de legendarische Roxy als kers op de taart. De omzwervingen door deze en andere parallelle werelden – met name de freakshows en clubs in Manhattans Meatpacking district – leidden tot een blijvende fascinatie om 'betekenis te geven aan de leegte door het onzichtbare zichtbaar te maken'.

Vrij letterlijk is dat het geval bij de doorgesneden 'Bunker 599', die RAAAF in 2013 met Atelier de Lyon realiseerde. Zij wilden de fysieke intensiteit van het object onthullen. 'Niemand weet hoe die dingen er van binnen uitzien'. Door deze schijnbaar onverwoestbare betonstructuur door te zagen ontstaat niet alleen een nieuw perspectief op het bouwwerk en zijn directe omgeving, maar ook op de overige 700 bunkers die evenals dit militaire relict onderdeel uitmaakten van de Hollandse Waterlinie. Het was de bedoeling om op een radicale manier ook het monumentenbeleid ter discussie te stellen. Rietveld: 'Soms moet je dwars door een monument heengaan om te betekenis te laten zien'. Het project stuitte aanvankelijk op veel weerstand, de ironie wil echter dat dit voormalig gemeentelijk monument inmiddels gepromoveerd is tot rijksmonument. 'Het is dankzij de ingreep in waarde toegenomen. Er zijn lagen aan toegevoegd'.

Betekenis geven aan de leegte en het onzichtbare zichtbaar maken. Ook het werk 'VacantNL' is tekenend voor RAAAF: Als curator van de Biënnale van Venetië in 2010 besloot Rietveld de gevolgen van de crisis manifest te maken door het Nederlandse paviljoen vol te zetten met modellen van verweesd vastgoed. De voorafgaande inventarisatie had 10.000 leegstaande publieke en overheidsgebouwen opgeleverd, 'gebouwen waar we allemaal aan hebben meebetaald'. Om het dramatische effect te benadrukken had hij de begane grond van het paviljoen helemaal leeg gelaten, maar eenmaal op de bovenverdieping 'draaide het om en zag je een zee van kwaliteit'. Geef ons de sleutel om deze ruimtes te benutten voor kunst en experimenten', luidde de achterliggende boodschap. Daartoe was – 'als een soort omgekeerde architectonische opgave' – van ieder gebouw in kaart gebracht wat je er allemaal mee zou kunnen doen.

Rietveld zou het wel weten, zo werd duidelijk uit de verschillende projecten die hij liet zien: 'The End of Sitting' (de vraag naar een alternatief voor de 'zitsamenleving' resulteerde in een rotslandschap dat het lichaam op verschillende manieren ondersteunt), 'Secret Operation 610' (een uitvalsbasis voor kennisuitwisseling vermomd als vervaarlijk aandoende mobiele sculptuur die de geest van de Koude Oorlog op vliegbasis Soesterberg reïncarneert) en tot slot – ook samen met De Lyon – het recent opgeleverde 'Deltawerk //', een voormalige deltagoot die getransformeerd is tot een verdronken ruïne en 'het streven naar onverwoestbaarheid bevraagt'. Stuk voor stuk fraaie proeven van experimenteel ruimtelijk onderzoek waar naar Rietvelds eigen zeggen 'aanvankelijk niemand op zit te wachten'. Vandaar dat hij veruit de meeste projecten zelf initieert. Deze komen dan ook vaak moeizaam tot stand; in het geval van 'Deltawerk //' duurde het traject vijf jaar en ging hij er bijna financieel aan onderdoor. 'Er zitten natuurlijk veel kansloze dingen tussen', beaamde Rietveld. Ondertussen brengt hij het Bauhausideaal toch maar mooi in de praktijk: 'Laten wij gezamenlijk de nieuwe bouwkunst van de toekomst, die alles ineen zal zijn, wensen, bedenken en scheppen'.